

Vasario 16-oji pasaulyje - trispalvių jūra, laisvės šokis, virtualios paskaitos ir filmai

Justina MIKELIŪNAITĖ

Švęsdami Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną pasaulio lietuviai ir pandemijos sąlygomis nustebino savo išradingumu, aktyvumu ir entuziazmu. Per pasaulį nubangavo trispalvių jūra, vėliavos spalvomis nusidažė net Niagaros kriokliai. Apribojimai burtis gyvai sutelkė tautiečius švęsti ne lokaliai, o globaliai ir parodyti, kad Lietuva yra gerokai didesnė nei geografinė teritorija.

„Vasario 16-oji – diena, kuri mums primena, kokia svarbi yra laisvė. Tai žodis, be kurio šiandienos lietuvis nebeįsivaizduoja savo gyvenimo: laisvė mylėti ką nori, nebijoti išsakyti savo nuomonės, laisvė būti savimi. Lygiai prieš 70 metų, kai Lietuva tik tyliai, niekam nežinant, galėjo minėti šią svarbią datą – 1951 m. vasario 16-ą dieną, lietuvių radijo imtuvuose nuskambėjo kvepianti laisvės viltis. Tą dieną išėjo pirmoji „Amerikos balso“ laida lietuvių kalba. Šis balsas lietuvių lydėjo lyg laisvės šauklis daugybę dešimtmečių. Radijo bangomis lietuviai skelbė tai, kas leido tikėti ir nepamiršti, kad Vasario 16-ąją – Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną – vėl galėsime švęsti kartu. Ir tai nutiko. Dabar šią dieną minime pasirinkę gyventi ten, kur norime: Lietuvoje, Australijoje, Urugvajuje, Pietų Afrikos Respublikoje ar Norvegijoje. Tai vadiname LAISVE“, – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu sveikindama su Vasario 16-ąją įkvepiantį kelią laisvės link priminė bendruomenės pirmininkė Dalia Henke.

Belgija

Airija

Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną kasmet mini lietuviai visame pasaulyje. Šiemet dėl pandemijos ribojimų vietoj gyvų susitikimų, pasirodymų, viktorinų ir švenčių bendruomenėse organizuota nemažai nuotolinių iniciatyvų. Virtuali erdvė suteikė galimybę rengti ne tik lokalius minėjimus skirtingose šalyse įsikūrusiems tautiečiams, bet ir suburti bendrai veiklai lietuvius, gyvenančius ir Lietuvoje, ir užsienyje.

Lietuva yra visur, kur plaka lietuvių širdis

Daugiausia dėmesio ir įsitraukimo sulaukė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Italijos lietuvių bendruomenės Sardinijoje ir Lietuvos Respublikos generalinio konsulato Los Andžele kvietimas po pasaulį išsisklaidžiusiems lietuviams padovanoti Lietuvai unikalią dovaną – trispalvių jūrą pasaulyje. Pasaulio lietuvių kūrybingumas ir išradingumas viršijo visus iniciatyvos sumanytojų lūkesčius. Pasak Pasaulio Lietuvių Bendruomenės viešųjų ryšių komisijos pirmininko Vaido Matulaičio, toks akcijos populiarumas yra dar vienas patvirtinimas, kad diaspora

yra patriotiška, pilietiška ir kūrybinga.

Norvegija

Italija, Roma

„Idėją padovanoti Lietuvai trispalvių jūrą įkvėpė Lietuvos generalinio konsulato Los Andžele Sausio 13-osios proga „pasodinta“ neužmirštuolių pieva Santa Monikos paplūdimyje, – paaikškino Italijos lietuvių bendruomenės Sardinijoje pirmininkė Daiva Lapėnaitė. – Norėjosi, kad Vasario 16-osios proga ši pieva dar ryškiau ir plačiau pražystų atkurtos Lietuvos valstybės simbolio – trispalvės – žiedais ir nubanguotų per visą pasaulį. O tuo pačiu norėjosi simboliškai parodyti, kad Lietuva nėra tik taškelis žemėlapyje – ji yra visur, kur plaka lietuvių širdis. Norėjosi pasakyti, kad Lietuvoje gyvenantys ir po pasaulį pasklidę lietuviai gali visi kartu kurti vieningą, gražią, žydinčią Lietuvą.“

Į kvietimą atsiliepė lietuviai iš 27 pasaulio šalių, trispalvės papuošė 61 miestą. Prieš 103 metus Pilies gatvėje Vilniuje įtvirtintas dvidešimties signatarų nepriklausomybės troškimas ir sprendimas jos siekti ir šiandien įkvėpia lietuvius tikėti savo šalimi, vertinti laisvę ir toliau kurti bendrystę. Meilė Lietuvai ir vienybės siekis įkvėpė lietuvius įvairiose šalyse net pasaulį kaustant pandemijai

rasti būdų ir priemonių, kaip išmoningai švęsti Lietuvos gimtadienį. Prie trispalvių jūros iniciatyvos prisijungė lietuviai iš įvairiausių pasaulio kampelių. Nuo vaikų iki senjorų, po vieną ir grupelėmis lietuviai pasitelkė fantaziją ir siuntė iš visų kontinentų išradingus sveikinimus Lietuvai.

Per pasaulį bangavo trispalvių jūra

Štai lietuviai Los Andžele nudažė konsulato stogą trispalvės spalvomis. Beveik 300 kv. m ploto piešta vėliava pretenduoja būti įtraukta į Lietuvos rekordų knygą kaip didžiausia tautinės vėliavos spalvų dekoracija užsienyje. „Los Andželo oro uostas – trečias pagal dydį pasaulyje, į jį kasdien leidžiasi ir iš jo kyla šimtai lėktuvų. Džiaugiuosi, kad nuo šiol ne tik praeiviai žinos, kad Los Andželo šv. Kazimiero parapijoje yra įsikūrusi „mažoji Lietuva“, tačiau kiekvienam lietuviui brangiausios spalvos bus aiškiai matomos ir iš paukščio skrydžio“, – pabrėžia laikinoji generalinė konsulė Agnė Gurevičienė. Los Andželo lietuviai neapsiribojo viena vėliava. Lietuvos trispalvę jie užnešė ir į kalną prie garsiojo Holivudo ženklų.

Sardinijos lietuviai iš 400 vėliavėlių sukūrė trispalvių jūrą paplūdimyje, kurios pasveikinti atplaukė du delfinai, o Romoje vaikai prie Koliziejaus nubangavo trispalvių širdžių jūra. Lietuvė iš Kanados ne tik pučiant žvarbiam vėjui užkopė į kalną, bet ir išskleidė Lietuvos vėliavą apsirengusi tautiniu kostiumu, o Indonezijoje lietuviai trispalvę išskleidė panėrę po vandeniu, išaudė ją ilgoje juostoje bei geltona, žalia, raudona spalvomis nudažė valtį ir namus. Jauna mergina iš Kalifornijos, apsirengusi Lietuvos ir JAV vėliavomis, nusipiešė ant veido trispalvę širdį. Įvairiose šalyse gyvenimus kuriantys lietuviai Vasario 16-osios proga trispalvėmis puošė savo namus, parkus, kalnus, paplūdimius, gyvenamų miestų simbolius ir paminklus. Trispalvių jūros nubangavo Kanadoje, JAV, Belgijoje, Malaizijoje, Norvegijoje, Italijoje, Airijoje, Jungtinėje Karalystėje, Vasario 16-oji šventiškai paminėta ir Vokietijoje, Lenkijoje, Austrijoje, Ispanijoje, Slovėnijoje, Australijoje, Meksikoje, Šri Lankoje, Omane, Singapūre, Turkijoje, Indonezijoje.

Tortoise media

Portsmouth, Jungtinė Karalystė

Indonezija

Čikagos lietuviai Valstybės dienos minėjimą pradėjo šv. Mišiomis už Lietuvos laisvę, po jų bažnyčioje pašventinta 30 metrų ilgio Lietuvos vėliava, o vėliau trispalvėmis pražydo lietuvių supiltas sniego kalnelis Market parke (*Marquette Park*). Taip pat Čikagoje surengtas šventinis bėgimas, kurio dalyviai „išbėgo“ žodį „Lietuva“. O bene įspūdingiausias sveikinimas Lietuvą pasiekė iš Kanados. Valstybinės šventės proga Lietuvos vėliavos spalvomis nušvito Niagaros kriokliai.

Pasaulio lietuviai susijungė virtualiam laisvės šokiui

Lietuvos gimtadienį lietuviai pasaulyje šventė ne tik mojuodami trispalvėmis, bet ir drauge leisdamiesi į judesio kelionę. Vilniaus miesto šokio teatras „Low Air“, tęsdamas tarptautinę iniciatyvą „Glo(w)bal Air“, Vasario 16-ąją pasaulio lietuvius pakvietė susijungti atliekant virtualų laisvės šokį. Improvizuoti, išlaisvinti ir išjudinti kūnus ir pasidžiaugti bendryste susijungė keliasdešimt lietuvių iš Lietuvos, Prancūzijos, Belgijos, Libano, Bulgarijos, Airijos, Lenkijos. Užsiėmimą pagal itin įkvepiančią, jaudinančią lietuvių kūrėjų muziką vedė choreografė, šokėja ir pedagogė Airida Gudaitė. Iš viso į užsienio lietuvius buriančias nuotolines šokio pamokas jau užsiregistravo daugiau nei 120 lietuvių iš 23 šalių – nuo kaimyninės Lenkijos iki Taivano. Kitas inovatyvus virtualus šokio, judesio ir improvizacijos susitikimas vyks Kovo 11-ąją.

Portsmouth, Jungtinė Karalystė

Idėjos autorius – Lietuvos šokio atlikėjas, choreografas Laurynas Žakevičius džiaugiasi dalyvių gausumu ir įsitraukimu. Jis su mokytojų komanda kviečia naujai

pažvelgti į save, savo kūną, mintis ir pasinerti į kelionę po pasaulį susipažįstant su įvairiausiuose pasaulio kampeliuose gyvenančiais pasaulio lietuviais. Kad ir kas būtum, ar emi-, ar imigrantas, ar diplomatas, o gal smalsus keliautojas, įstrigęs svečioj šaly, pasaulinės izoliacijos akivaizdoje išlaikyti ir kurti ryšį su bendrataučiais tampa vis svarbiau.

„Žmogaus kūnas yra ir neišsenkantis judesinės patirties ir informacijos archyvas, kuris arba turi laisvę skleistis ir būti transliuojamas į išorę, arba neturi. Laisva šalis – tai vidinė laisvė būti savimi, laisvas šokis – nevaržomai transliuojamos idėjos. Sąmoningas savo kūno pajautimas tikrai veda prie pakilios savijautos, naujų atradimų, šventimo nuotaikos. Sąmoningai judėdami mes jaučiame kiekvieną kūno dalį, kurią dažnai pamirštame įvairiuose rutininiuose procesuose ir veiksmuose. Šokis jungia kūną, protą ir sielą, tai jau savaime yra didelė šventė“, – tikina L. Žakevičius ir kviečia registruotis (<https://lowair.lt/veiklos/renginiai/globbal-air/>) ir dalyvauti kitame susitikime, skirti laiko sau ir išjudėti iš vienokio ar kitokio sąstingio. Nereikia jokios patirties, tik noro pašokti su kitais pasaulio lietuviais.

Istorikai papasakojo apie signatarų asmeninį gyvenimą ir būdą

O tam, kad ne tik mokėtume švęsti, bet ir geriau suprastume šventės priešistorę ir Nepriklausomybės kainą, svarbios istorinės žinios, kurias praturtina įdomūs faktai ir įžvalgos apie signatarų gyvenimą ir akto atsiradimo aplinkybes. Netradiciškai sutikti Valstybės atkūrimo dienos pakvietė Briuselio lietuvių debatų klubas, kuris šventės išvakarėse surengė virtualų susitikimą „Vasario 16-oji: negirdėti faktai apie signatarus ir Dokumentą“ su istorikais prof. Liudu Mažyliu ir dr. Vilma Bukaitė. Organizatoriai pakvietė pažvelgti į istoriją kiek kitu kampu ir paklausti dviejų pašnekovų istorijų. L. Mažylis parengė pranešimą „Vasario 16-osios Aktas: formos ir turinys“, o V. Bukaitė savo pasakojimu „Pildant nesurenkamą dëlionę: Vasario 16-osios signatarai be kaklaraiščių“ atskleidė įdomių signatarų asmeninių gyvenimų bei buities detalių. Susitikimą moderavo Andrius Avižius.

Susitikime su istorikais, puikiai supažindinusiai su Vasario 16-osios Akto gimimo aplinkybėmis ir signatarų biografijomis, dalyvavo daugiau nei 50 smalsių tautiečių iš š Belgijos, Lietuvos, Čekijos, JAV, Bulgarijos, Vokietijos ir kitų šalių. Dr. Vilma Bukaitė pakvietė apsilankyti ir virtualioje Lietuvos nacionalinio muziejaus parodoje „Kaip jie mokėsi švęsti laisvę“, supažindinančioje su pirmosiomis Lietuvos valstybinių švenčių tradicijomis.

JAV

Koncertai, filmai, paskaitos, diskusijos - per ekraną

Nuotolinių iniciatyvų būta ir daugiau. Lietuvos ambasada Paryžiuje Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną kvietė paminėti kartu su Gedimino Gelgoto vadovaujamu naujų idėjų kameriniu orkestru NIKO, Lietuvos kameriniu orkestru, soliste Justina Gringyte ir choru „Jauna muzika“. Jaunosios kartos lietuvių kompozitoriaus ir dirigento Gedimino Gelgoto sukurtos muzikinės kompozicijos „Baltijos muzikos naktis“ visi norintys galėjo klausytis stebėdami koncertą ambasados paskyroje socialiniame tinkle „Facebook“.

Ne viena lietuvių bendruomenė užsienyje su savo nariais dalijosi ir galimybe nemokamai žiūrėti Karolio Kaupinio vaidybinį filmą „Nova Lituania“ – ironišką istoriją apie tarpukario Lietuvos geografijos profesoriaus idėją sukurti atsarginę Lietuvą.

Iniciatyvų gausa atskleidė, kad nei pandemijos apribojimai, nei atstumas, nei gyvenamoji vieta netrukdo švęsti laisvės, jei ji žydi širdyje. Virtuali erdvė pasaulį sumažino ir daugybė vietinių iniciatyvų subūrė kelių kraštų bendruomenes. Pasaulio lietuvių išradingumas, netikėti sprendimai ir entuziazmas rodo neblėstantį norą burtis, veikti išvien ir kurti klestinčią Lietuvą, kurios salelės trispalvėmis žydi įvairiausiuose pasaulio kampeliuose.

Iniciatyvos „Trispalvių jūra“ organizatorių nuotr.

Projektas „Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

